

tots aquells qui-l vaeren ne d'ell oýren parlar», capítol 7.¹ Altrament sols conec el participi it. *maleacetto* i la seva correspondència occitana, que no sé si apareix enlloc més que en *Flamenca*: «egaiatz fon e mal-aceutz» (rimant amb *espeutz*, v. 2450, PSW «dés-agrable»). Generalment es pronuncia *æsəptá*, més aviat que *aksəptá*, fins i tot entre gent de pronúncia acurada (si bé després de c. 1925 va començar a estendre's la pronúncia teòricament normal amb *ks*, però encara predomina l'altra).

DERIV.: *Acceptible*, *acceptabilitat* [1430, *AlcM*]. *Acceptació* [S. xv, *AlcM*]. *Acceptador*. *Acceptatiu*, *-iva* [c. 1390, *Torcimany*, 512.45]. *Accepte* 'agradable, ben rebut' [c. 1450, J. Roig, J. Martorell]. *Acceptió* [S. xiv, *AlcM*], del ll. *acceptio*, pròpiament acció de pendre (en tal o tal sentit). *Acceptor* ant. (*AlcM*).

CPT.: *Acceptilació*, terme de dret romà, *accepti latio*, pròpt. 'aportació d'un rebut'.

¹ Amb enorme anacronisme *AlcM* suposa que això pogui ser una variant de la forma recent i local *sebre* en lloc de *saber* (estranya a tota forma de català que no sigui recent, i fins i tot avui limitada al bisbat de Girona i part de les Balears). Relliscada disculpable l'any 1927, quan l'*AlcM* era encara obra principalment de Mn. Alcover mentre Moll era un ²⁵ jovenet que tot just començava els seus estudis.

Accés, *accessible*, *accessió*, *accèssit*, *accessiu*, *accessori*, V. *cedir* *Accest*, grafia incorrecta per *acest*, V. *aquest* (EST)

ACCÍDIA, antiq., 'negligència gelosa en la pràctica del bé', pres del ll. tardà *accidia*, alteració d'*acedia* 'despreocupació, negligència', que prové del gr. *ἀκηδία* 'indiferència, negligència', deriv. de *ἀκηδός* 'des-³⁵ preocupat, negligent', de *κηδός* 'compte, cura' amb prefix privatiu. □ 1.ª doc.: Llull, c. 1275.

N'era mot predilecte i n'hi trobem molts exemples, p. ex. en la *Doctrina Pueril*: «*Accidia* és tristícia d'ànima agreujada de bé de son proysme, --- si Déus ⁴⁰ ponex en aquest món algun home, *accidia* fa hom irar con Déus no-l ponex pus fortment --- per *accidia* són los hòmens tots jorns en mala volentat» (ed. Gili, p. 155); «lo diable ha *accidia* de tot lo bé que membra o entén, e ha tristícia con lo mal no és mayor» ⁴⁵ (ib., p. 156); «*accidia* hac lo demoni del bé que Déus donà en paradís terrenal a --- Adam e a Eva, e per assò consellà que menjassen del fruyt ---» (ibid., p. 157). Però no menys en la resta de la seva obra: «con se sdevé que hom --- no ha cura ne diligència ⁵⁰ de ço a què és creat --- d'esi neix *accidia* o perea, e és hom *accidiós* desamador de bé, e ha plaser de mal», *Merav*. (NCl. III, 163); «*accidia* tenia en son poder un home molt rich --- no havia muller, ni-n volia haver, ni-ls béns que havia no profitaven a ell. ni a ⁵⁵ altre; tot dia sehia en la plaça, e scarnia tots aquells qui denant li passaven; hira havia con vehia fer bones obres; plaer havia con ohia dir mal dels hòmens», *Blanquerna* I, 106.15. En un mot, l'antítési mateixa del noble caràcter de l'heroic i sant mallorquí. ⁶⁰

Seguí essent usual en diversos escriptors de la nostra Edat Mitjana, entre altres Eiximenis: «Diu Sent Agustí que *accidia* és enug», *Terç*, c. 141 (més en *DAG*), i bé farem en abstenir-nos d'assegurar que l'èxit escàs del gran predicador contra l'*accidia* fou responsable del desprestigi del mot, però també em guardaré de dir que aquesta idea sigui producte de la fantasia.

La pronúncia de la *ē* del gr. *ἀκηδία* com a *i*, és un fet general de la pronúncia tardana normal de la llengua grega, mentre que la duplicació de la *cc* és un fet esporàdic del llatí de baixa època, i que en el nostre mot trobem, p. ex., en la forma *accidia* de les *Glosses de Reichenau* (ed. Förster, 477; *BhZRPb* VII, 25; Ernout, *Mél. Desrousseaux* 161-2; cf. *ThLL* I, 355), i que es repeteix en una sèrie de casos, com *contrició*, *racció*, *acetós* (Cauliac, en *AlcM*), etc.; en el nostre, deguda especialment a la influència del parònim *per accidens* 'casualment, distretament'.

DERIV.: *Accidiós* [Llull]: «Si Déus fos *accidiós* no agra creat lo món, ne agra presa carn en Nostra Dona», *Doctrina Pueril*, p. 156; altres en *Merav*. III, 163 (supra) i en *Blanquerna* I, 106.24.

Acció, *accionar*, *accionat*, *accionista*, V. *acte* *Acipitre*, *accipitri*, V. *astor* *Aceball*, *acebament*, V. *civada* *Acebre*, V. *acceptar* *Acedia*, V. *accidia*. En forma sàvia pura, com a terme mèdic, *acedia*. *Acefal*, *acefalia*, *acefalita*, *-lisme*, *acefalo-*, V. *cefàlic* ³⁰ *Acell*, V. *aquell* *Acendrar*, V. *cedra* *Acens*, *acèn*, V. *aci* (EST) *Acensalar*, *acensament*, *acensar*, V. *cens*

ACER, del ll. tardà *ACIARIUM* id., deriv. de *ACIES* 'tallant, fil d'espasa, etc.'. □ 1.^a doc.: fou ja freqüent a l'Edat Mitjana, tot i que no en tenim a mà exemples anteriors al S. xiv.

«Item *asser*, lo quintal dos diners» en un doc. rossellonès del S. xiv (RLR xxx, 73). Després és freqüent des d'Ausiàs («si com l'arnès d'*acer* a colps s'engruna, / e lo de ferr ---», 129v.) i Joanot Martorell: «una planxa de ferro rodona, hon hi stigués V puntes de *acer* fetes a taill de diamà, molt ben smolades» (I, 128), etc.

També en el *Vocab. Cat.-alem.* de 1502, § 788; en oc. ant. *acier* ja en diversos trobadors del S. XIII (Rayn. II, 20). Modernament es pronuncia generalment *sér*, cosa que explica la conservació fònica de la *r* en monosíl·lab; però fora del cat. central, i fins en alguna comarca d'aquest, trobem, sigui la pron. *æsér* (més aviat literària), sigui formes sense la *-r*: *asé* a la Vall de Cardós (Estერი, Estaon) però *sé* al capdamunt (a Tavascan); de *sér* surt una pron. ultracorregida *sèrn* pròpia de Ciutadella de Menorca (Moll, *Misc. Alcover*, 405). El mot llatí no solament fou heretat per les llengües romàniques (port. *aceiro*, cast. *acero*, oc. i fr. *acier*, it. *acciaio*) sinó també pel basc: guip. *atzeiru*, sul. *atxeidü*, ronc. i salaz. *atsairu*, *atzeiru*, Mitxelena, *Fon. Hist. Vca.*, 287. En llatí *ACIARIUM* solament apareix en glosses (Walde-H. s. v. *acieris*), entre